

Vejledning til indberetning af AI-opkvalificering

Denne vejledning beskriver de væsentligste metodiske valg, afgrænsninger og definitioner, der ligger til grund for monitoreringen af AI-opkvalificering udført i regi af AI-kompetencepagten. Vejledningen kan således med fordel have ved hånden, når I foretager jeres indberetning. Monitoreringen udføres af HBS Economics på vegne af hele AI-kompetencepagten.

METODE BAG MONITORERINGEN

De centrale principper bag monitoreringen er følgende:

- Monitoreringen skal så vidt muligt gælde **de seneste 12 måneder**. Da dataindsamlingen påbegyndes i november, vil data således ikke omfatte det samlede kalenderår 2025.
- Som udgangspunkt er formålet med monitoreringen så vidt muligt at tælle **unikke personer**, der er blevet opkvalificeret. En opkvalificeret medarbejder skal altså kun indgå én gang, selvom vedkommende deltager i flere forskellige indsatser. I nogen tilfælde vil det dog være nødvendigt blot at tælle **antal opkvalificeringer**. Det skyldes, at det for en stor del af partnernes vedkommende ikke forventes, at man råder over CPR-numre eller lignende personligt ID for alle de eksterne personer, man har bidraget til at opkvalificere.

Den primære metode bag monitoreringen er det fremsendte spørgeskema, som alle partnere bedes udfylde. På den baggrund opnår vi for alle partnere tal for, hvor mange af deres egne medarbejdere der er blevet opkvalificeret, samt hvor mange andre opkvalificeringer de har bidraget med. Opkvalificeringerne kan hertil opdeles på forskellige typer af opkvalificeringsindsatser og på forskellige typer af digitale medarbejdere.

Spørgeskemaet er suppleret med registerdataopgørelser for de partnere, der er uddannelsesinstitutioner, hvis elever og kursister man således kan genfinde i de offentlige registre. Der er foretaget en kategorisering af ordinære uddannelser og VEU-uddannelser med hensyn til, om uddannelserne indeholder relevant AI-relateret eller -understøttende indhold eller ej. Denne kategorisering er valideret af uddannelsesinstitutionerne. På den baggrund kan vi gennem registrene identificere, hvor mange studerende ved de relevante institutioner, der har taget en uddannelse med relevant indhold, som således også indgår i de samlede opgørelser. Vi er her opmærksomme på ikke at tælle de samme forløb med både fra registeropgørelser og spørgeskema på samme tid.

Der vil være risiko for, at de samme opkvalificeringer alligevel tælles med flere gange. Hvis eksempelvis en partnervirksomheds medarbejdere er blevet opkvalificeret gennem deres fagforening, og fagforeningen også er partner i pagten, kan den samme indsats for den samme medarbejder blive talt med både fra virksomheden og fagforeningens indberetning. Vi er opmærksomme på denne problematik, som der kan tages højde for gennem forskellige statistiske

metoder. Der vil blive taget stilling til metoden til sådanne eventuelle korrektioner på baggrund af det indsamlede datagrundlag.

TRIN I INDBERETNINGEN

Indberetningen rummer to dele:

- **AI-opkvalificering af egne ansatte.** Dette omfatter den AI-opkvalificering, der finder sted blandt jeres egne ansatte.
- **AI-opkvalificering af eksterne.** Dette omfatter den AI-opkvalificering, som I udfører for personer, der ikke er ansat i jeres virksomhed eller organisation – fx jeres medlemmer, kunder, samarbejdspartnere eller andre eksterne deltagere. For medlemsorganisationer skal det således tælles med, når både medlemmer og ikke-medlemmer deltager i jeres kurser, arrangementer mv.

TYPER AF OPKVALIFICERINGSINDSATSER

AI-opkvalificeringen kan finde sted ved forskellige typer af opkvalificeringsindsatser, som jeres egne ansatte deltager i, eller som I afholder, finansierer eller på anden vis faciliterer for eksterne deltagere. Disse indsatser omfatter:

- **Forløb ved offentlige uddannelsesinstitutioner,** fx ordinær uddannelse, AMU-kurser og anden VEU.
- **Anden formel kursusundervisning,** fx formelle kurser ved private kursusudbydere og organisationer.
- **Kortere kurser og interne akademier,** fx e-learning, online kurser, guides og moduler, microlearning.
- **Arrangementer og videndeling,** fx fagkonferencer, netværksgrupper og -møder, seminarer.
- **Digital netværkslæring og kommunikation,** fx brug af online fora, communities og vidensplatforme.
- **Projekter og individuel læring** fx deltagelse i udviklingsprojekter, krav om anvendelse af værktøjer, on-the-job-læring, tid til test, afprøvning og fordybning, organiseret coaching og sparring fra ledere og kollegaer.

I indberetningen bedes I således medtælle al den AI-opkvalificering, der finder sted gennem ovenstående typer af indsatser. Undervejs i indberetningen bliver I også bedt om at fordele jeres AI-opkvalificering på de forskellige typer af indsatser.

DEFINITION AF AI-INDHOLD

AI-opkvalificeringen finder sted, når ovennævnte typer af opkvalificeringsindsatser har et kompetenceindhold, der enten direkte vedrører AI, eller som kan supplere og understøtte anvendelse og udvikling af AI-værktøjer. Indholdet kan inddeles i direkte AI-relaterede kompetencer og supplerende/understøttende kompetencer.

De direkte AI-relaterede kompetencer har vi sammenfattet i en AI-kompetencemodel. Modellen rummer i alt 10 kompetencer fordelt på 4 kategorier:

1. AI-forståelse:

- **Dataforståelse:** Forstå, strukturere og analysere data som grundlag for AI-understøttende processer og arbejdsgange.
- **Kritisk AI-forståelse:** Analysere, teste og evaluere AI-løsningers effekt, begrænsninger og konsekvenser.
- **Kommunikation om AI og anvendelse:** Identificere og kommunikere om anvendelses-scenarier for AI.

2. AI-brug:

- **AI-anvendelse i opgaveløsning.** Prioritere, inddrage og anvende relevante AI-værktøjer i løsning af opgaver.
- **Faglig udvikling med AI:** Bruge AI til at styrke egen faglighed udvikling og læring.

3. AI-udvikling:

- **AI-arkitektur og design.** Identificere potentialer for AI og designe processer og sammenhænge mellem systemer.
- **Udvikling af AI-løsninger:** Udtænke, beskrive og udvikle AI-løsninger.
- **Problemløsning med AI.** Udvikle nye løsninger, koncepter, arbejdsgange og værdiskabelse med AI.

4. AI-forvaltning:

- **Implementering og forankring af AI.** Planlægge, udrulle og forankre AI-løsninger og kompetencer i organisationen.
- **Understøtte ansvarlig AI-praksis:** Vurdere og håndtere risici relateret til etik, pålidelighed, bias, transparens og datasikkerhed i AI.

Ovenstående kompetencemodel er et forsøg på at sammenfatte hele AI-kompetencefeltet, og alle indsatser, som vedrører de nævnte kompetencer eller understøtter udviklingen af dem, skal derfor tælles med. Vi er dog interesserede i at dække AI-området så bredt som muligt, og I bedes derfor også tælle indsatser med, hvis I vurderer, at de har et AI-indhold, også selvom I ikke nødvendigvis lige kan genkende indholdet i ovenstående model.

Foruden de direkte AI-relaterede kompetencer ønsker vi også at medregne indsatser, der ikke i sig selv direkte vedrører AI, men hvor indholdet kan være en forudsætning for eller understøtte udvikling, implementering og anvendelse af AI. Vi ønsker at tælle disse indsatser med, fordi udbredelsen af disse kompetencer også vil være central for at understøtte en bred implementering og anvendelse af AI-værktøjer på et danske arbejdsmarked. I bedes derfor også tælle alle indsatser, der har nedenstående kompetenceindhold, med.

Supplerende/understøttende kompetencer:

- **Dataforståelse:** Kompetencer i dataindsamling, -håndtering og -analyse, herunder Business Intelligence.
- **Infrastruktur og sikkerhed:** Kompetencer i IT-infrastruktur, digitale/tekniske systemer og IT-sikkerhed, herunder GDPR
- **Programmering og udvikling:** Kompetencer i simpel kodning eller mere avanceret programmering samt udvikling af software og digitale produkter/løsninger.
- **Teknologiforståelse:** Kompetencer i forståelse, udvikling eller anvendelse af teknologiske løsninger.

- **Automatisering:** Kompetencer i implementering, anvendelse eller viden vedrørende automatiseringsløsninger.

TYPER AF DIGITALE MEDARBEJDERE

I indberetningen beder vi jer også opdele AI-opkvalificeringen på forskellige typer af medarbejdere. Det dækker over følgende 3 typer:

- **Digitale generalister:** Brugere af basale digitale programmer og værktøjer, fx Chat-GPT, Microsoft Office-programmer eller lignende.
- **Digitale integratorer:** Brugere af mere avancerede digitale løsninger til opgaveløsning. AI-integratorer kombinerer faglig områdeviden, fx inden for økonomi, sundhed, naturvidenskab mv., med digitale værktøjer, hvor anvendelsen af digitale værktøjer som fx kodning, dataanalyse m.m. er en integreret del af den daglige opgaveløsning.
- **Digitale specialister:** Fuldt specialiserede medarbejdere, hvor det digitale udgør kernen i det givne job med henblik på fx udvikling, vedligeholdelse eller implementering af digitale løsninger og software, herunder arbejde med it-sikkerhed og it-infrastruktur.

Ved indberetningen af AI-opkvalificering blandt jeres egne ansatte bedes I vurdere, hvor mange af jeres AI-opkvalificerede ansatte der tilhører hver af de tre forskellige kategorier.

Ved indberetning af jeres AI-opkvalificering af eksterne kan det være mere udfordrende, da I ikke nødvendigvis har kendskab til at lave denne kategorisering af de eksterne deltagere. Derfor bedes I snarere forholde jer til kompetenceindholdet i den opkvalificering, der har fundet sted, og foretage vurderingen på baggrund heraf.

Hvis der fx er tale om kurser i basale AI-værktøjer eller lignende, tilfalder opkvalificeringen digitale generalister. Er der tale om fx rådgivning eller undervisning i integration og anvendelse af AI-redskaber eller andre avancerede digitale værktøjer i forretningsprocesser, opgaveløsning mv., er det derimod en integrator-opkvalificering. Hvis der endeligt er tale om fx workshops i machine learning eller udvikling af it-infrastruktur, skal opkvalificeringen tilfalde digitale specialister.

SPØRGSMÅL TIL INDBERETNINGEN

Hvis I har brug for hjælp eller har spørgsmål til indberetningen, er I velkomne til at kontakte os ved nedenstående:

Line Stubkjær

Konsulent, HBS Economics

21135836

ls@hbseconomics.com

Jonathan Siig

Seniorkonsulent, HBS Economics

41 58 52 56

jss@hbseconomics.com